

Zonnedauw

driemaandelijks tijdschrift van Natuurpunt Noord-Limburg (Lommel-Overpelt)

2013 nr 4

Jaargang 45
oktober-november-december

WWW.NATUURPUNT-NOORDLIMBURG.BE

Gène Wellens, erevoorzitter

Luc Winters, voorzitter, lid redactie Zonnedaauw

Jan Leroy, co-voorzitter

Marie-Louise Bosmans, ondervoorzitster

Albert Mertens, schatbewaarder

Paul Verheyen, secretaris, lid redactie Zonnedaauw

Leon Plessers, ledenadministratie

Henri Cuyvers,

Albert Geuens,

Carl Vertommen

Marc Geuens,

Gerard Jannis,

Herman Poorters

Rik Theuws,

Henri Vaesen,

Paula Alaerts-Vliegen, beheer Wateringhuis, feestcomité

Annemie Alaerts-Van Endert, feestcomité

Hanne Maes, lay-out Zonnedaauw

luc.winters@telenet.be

jan.leroy@skynet.be

albert.mertens@skynet.be

pool.verheyen@skynet.be

leon.plessers@helvoet.com

henricuyvers@telenet.be

bertgeuens@skynet.be

carl.vertommen@telenet.be

marcgeuens1@telenet.be

gerard.jannis@telenet.be

hermanpoorters@hotmail.com

rik_theuws@hotmail.com

petrus.alaerts@telenet.be

patrick.van.endert@telenet.be

hanne_maes@pandora.be

WERKGROEPEN

Pieter Cox: vogelwerkgroep

Guido Jansen: vissenwerkgroep

Luc Winters: amfibieën en reptielen

Gerard Jannis: libellen

Jan Leroy: planten "De Slobkousjes"

Rudi Wouters: Vlinders "Hesperia"

Albert Mertens: natuurgidsen

bertgeuens@skynet.be

gijans@hotmail.com

luc.winters@telenet.be

gerard.jannis@telenet.be

jan.leroy@skynet.be

wouters.rudi@scarlet.be

albert.mertens@skynet.be

CONSERVATORS NATUURGEBIEDEN

Hoofdconservator (H.C.) en coördinator

"De Vloeiweiden in de Wating" (Lommel-Kolonie),

"De Lommelse heidegebieden": de Riebos, de Blekerheide, de Heuvelse heide en de Kattenbosserheide,

André Geypen (H.C.), en Michel Emmers

"De Tip", (dendrologisch park in Lommel-Kerkhoven),

"Het Plat" (Overpelt)

"De Dommelvallei" (Hechtel-Eksel, Peer en Overpelt)

"De Veewei" (Hechtel-Eksel)

Gerard Jannis

Albert Mertens (H.C.), en Pierre Alaerts

Gène Wellens (H.C.), Rik Theuws

Theo Renckens (H.C.), Willy Cox en Luc Winters

Albert Geuens (H.C.) en Wouter Beyen

Luc Winters (H.C.) en Fons Kenis

Omslagfoto: Zonsondergang in de Vloeiweiden te Lommel-Kolonie (Albert Mertens)

Inhoudsopgave

Brief van de voorzitter

- Blz 2 Afdelingsbestuur
- Blz 3 Brief van de voorzitters schildpad in de Sahara
- Blz 4 Aankondiging van Activiteiten
- Blz 6 Vallei van de Zwarte Beek
- Blz 7 Tuinen- en landschapsreis naar Engeland
- Blz 8 Hesperia
- Blz 9 Het Zwarte Woud (gedicht)
- Blz 10 Bladmijnenwandeling
Verslag ledenfeest Katershoeve
- Blz 11 Plantenseizoen 2013 Slobkousjes
- Blz 12 Klimaatmaand in Lommel
Trommelwolfspin
- Blz 13 Prikbordblad : uit te knippen
- Blz 14 Publiciteit.
- Blz 16 De Lommelse Vloeiweiden wereldcultuurerfgoed ?
- Blz 18 Grafiet - Hart in hout.
- Blz 20 De Verkeerde Lieveheer
- Blz 21 Zwemvogels
- Blz 22 Was het nu 25 of 35 jaar geleden ?
- Blz 23 Colofon

Biodiversiteit.

Wat is biodiversiteit?

Biodiversiteit is een relatief nieuw begrip en is de samentrekking van "biologische diversiteit"

Biodiversiteit is de diversiteit aan soorten die op aarde leven (planten, dieren, algen, zwammen, bacteriën enz.) Het is ook de diversiteit aan individuen in eenzelfde soort en de diversiteit aan ecosystemen en biotopen.

2010 was door de Verenigde naties uitgeroepen tot het Jaar van de Biodiversiteit. De bedoeling was dat de achteruitgang van de biodiversiteit zou gestopt worden, maar helaas.

Recent verschenen de resultaten van een grootschalige studie in het tijdschrift Ecology Letters. Aan de hand van een massa gegevens werd in drie landen Groot-Brittannië, Nederland en België nagegaan hoe het was gesteld met de biodiversiteit. De conclusie was dat de neergang van de natuur was gestopt. Dit is een positieve kentering, maar de Vlaamse onderzoekers zijn nog niet in een hoerastemming, want volgens hen kon het ook moeilijk slechter. De vooruitgang valt vooral op bij de algemene soorten zoals het Koolwitje of de zandoogjes. Voor soorten die een specifiek biotoop nodig hebben zoals het Gentiaanblauwtje blijft het slecht gaan.

Is deze verbetering het gevolg van het afbakenen en aankopen en beheren van natuurgebieden of speelt hier ook de klimaatverandering een rol? Voor sommige zuiderse soorten is er wel degelijk een vooruitgang zoals de Kleine parelmoervlinder die nu niet alleen in de duinen, maar ook in de Noorderkempen voorkomt. Maar volgens de wetenschappers zijn er nog onvoldoende onderzoeken gebeurd om duidelijke verbanden te leggen.

Misschien kan Ecotron+ , het topcentrum voor klimaatonderzoek van de universiteit van Hasselt in het Nationaal Park ons in de toekomst wel enkele antwoorden bezorgen.

Luc WINTERS

Schildpad in de Sahara

Teun de waterschildpad.

Tijdens een wandeling in de Sahara zag Wendy van Wanroij een eigenaardig beestje. Het bleek een waterschildpad van +/- 25 cm te zijn. Deze exotische roodwandschildpadden slagen er meer en meer in om onze winters te overleven. Maar dit beestje viel onmiddellijk op door een enorme deuk in zijn schild. Het medelijden was gewekt en zo kreeg onze schildpad van Wendy de naam van "Teun".

Laat ons eens weten of jullie Teun nog gezien hebben in de Sahara of aan het kanaal?

Activiteiten okt.-nov.-dec. 2013

Zaterdag 5 oktober 2013

Vlinderwerkgroep HESPERIA

Bladmijnenwandeling

Leiding: Carina Vansteenwinkel

Samenkomst: om 13 uur aan natuureservaat Den Tip, Kanaalstraat ter hoogte van zaal De Heidegalm.

De meeste van onze activiteiten zijn weersgevoelig, hou dus steeds de nieuwsbrief en/of de website in de gaten of neem contact op met:

Rudi Wouters

Vinkstraat 21, 3920 Lommel

Gsm 0498/384896

Zondag 6 oktober 2013

A. Vogeltrekwaarneming en ornithologisch ringwerk aan het reservaat De Veewei te Eksel.

Leiding: Albert Geuens (tel.: 011/73.27.44)

Samenkomst: Om 9 uur op het reservaat De Veewei, Kiefhoekstraat te Eksel. Einde: 12 uur. Verrekijker of telescoop zijn aangewezen. Te volgen via website www.natuurpunt-noordlimburg.be.

B. Geleide wandeling in de Vloeiweiden te Lommel-Kolonie: themawandeling "Klimaat"

Leiding: Noord-Limburgse natuurgidsen: Jan Leroy.

Samenkomst: om 13.45 uur aan het WateringHUIS en om 14 uur aan het einde van de Koloniestraat.

Donderdag 10 oktober 2013

Vogelbuurten

Leiding: Pieter Cox

Plaats: 20.00 uur in het WateringHUIS, Oude Maai 80 Lommel-Kolonie

Zondag 13 oktober 2013

Vogeltrekwaarneming en ornithologisch ringwerk aan het reservaat De Veewei te Eksel.

Leiding: Albert Geuens (tel.: 011/73.27.44)

Samenkomst: Om 9 uur op het reservaat De Veewei, Kiefhoekstraat te Eksel. Einde: 12 uur. Verrekijker of telescoop zijn aangewezen. Te volgen via website www.natuurpunt-noordlimburg.be.

Zondag 20 oktober 2013

A. Vogeltrekwaarneming en ornithologisch ringwerk aan het reservaat De Veewei te Eksel.

Leiding: Albert Geuens (tel.: 011/73.27.44)

Samenkomst: Om 9 uur op het reservaat De Veewei, Kiefhoekstraat te Eksel. Einde: 12 uur. Verrekijker of telescoop zijn aangewezen. Te volgen via website www.natuurpunt-noordlimburg.be.

B. Seizoenswandeling in ons reservaat Het Plat te Overpelt

Leiding: Theo Renckens, John Verboven en Willy Cox.

Samenkomst: Om 14.00 uur aan de Schapenstal aan het einde van de Palisstraat.

Zondag 27 oktober 2013

Feestelijke afsluiting 2013 van vogeltrekwaarnemingen en ornithologisch ringwerk aan het reservaat De Veewei te Eksel

Leiding: Albert Geuens (tel.: 011/73.27.44)
Samenkomst: Om 9 uur op het reservaat De Veewei, Kiefhoekstraat te Eksel. Einde: 12 uur.
Verrekijker of telescoop zijn aangewezen. Te volgen via website www.natuurpunt-noordlimburg.be.

Zondag 3 november 2013

Geleide wandeling in de Vloeiweiden te Lommel-Kolonie

Leiding: Noord-Limburgse natuurgidsen: Albert Jansen en Viviane Lenaerts
Samenkomst: om 13.45 uur aan het WateringHUIS en om 14 uur aan het einde van de Koloniestraat.

Zondag 10 november 2013

Herfstuitstap naar de Oostkantons, omgeving van Butchenbach.

Leiding : Olav THIJS.
Onkosten: 15 euro
 beneden 20 jaar en JNM-leden: 10 euro
 maximum: 40 euro per gezin

Inschrijving: De deelnemers geven naam en opstapplaats door aan Marc Geuens, liefst bij voorrang per email: marcgeuens1@telenet.be; per GSM 0478 542251 na 18 uur. Alleen de eerste 50 ingeschrevenen gaan mee, schrijf dus tijdig in!

Vertek van de autocar:

In Lommel stationstraat Q8-station	: 7.00 uur
Lutlommel, Shaft	: 7.05 uur
Lutlommel Barrier	: 7.10 uur
Neerpelt ter hoogte van parking Aldi	: 7.20 uur
Overpelt Gemeentehuis	: 7.25 uur
Lindelhoeven,pastorij	: 7.30 uur
Eksel Nieuw Marktplein	: 7.35 uur
Hechtel kruispunt	: 7.40 uur

Woensdag 13 november 2013

Vlinderwerkgroep HESPERIA

Nabeschuiving van het afgelopen jaar

Leiding: Rudi Wouters
Samenkomst: om 19 uur in het WateringHUIS, Oude Maai 80 te Lommel-Kolonie.

Zaterdag 16 november 2013

Beheerswerken in de Blekerheide (in het kader van de Dag van de Natuur)

Leiding: André Geypen
Samenkomst: van 9 tot 12 uur, in "De Putten (eerste straat links achter kanaalbrug van de weg naar Luyksgestel).
Activiteit: vliedennen opruimen

Zondag 1 december 2013

Geleide wandeling in de Vloeiweiden te Lommel-Kolonie

Leiding: Noord-Limburgse natuurgidsen:
Samenkomst: om 13.45 uur aan het WateringHUIS en om 14 uur aan het einde van de Koloniestraat.

Woensdag 11 december 2013

Vlinderwerkgroep HESPERIA

Uiteenzetting rond het Gentiaanblauwtje

Leiding: Ghis Palmans
Samenkomst: om 19 uur in het WateringHUIS, Oude Maai 80 te Lommel-Kolonie.

Donderdag 12 december 2013

Vogelbuurten

Leiding: Pieter Cox
Plaats: 20.00 uur in het WateringHUIS, Oude Maai 80 Lommel-Kolonie

Vrijdag 13 december 2013

Digi-avond over De Zwarte Beek.

Leiding: Willy Vanlook, conservator Zwarte Beek
Plaats: 20.00 uur in OC Palethe, Jeugdlaan 20 te Overpelt

Zaterdag 28 december 2013

Beheerswerken in en om het WateringHUIS te Lommel-Kolonie.

Trimestriële onderhouds- en poetsbeurt. Iedereen is welkom van 9 tot 12 uur.

De Vallei van de Zwarte Beek

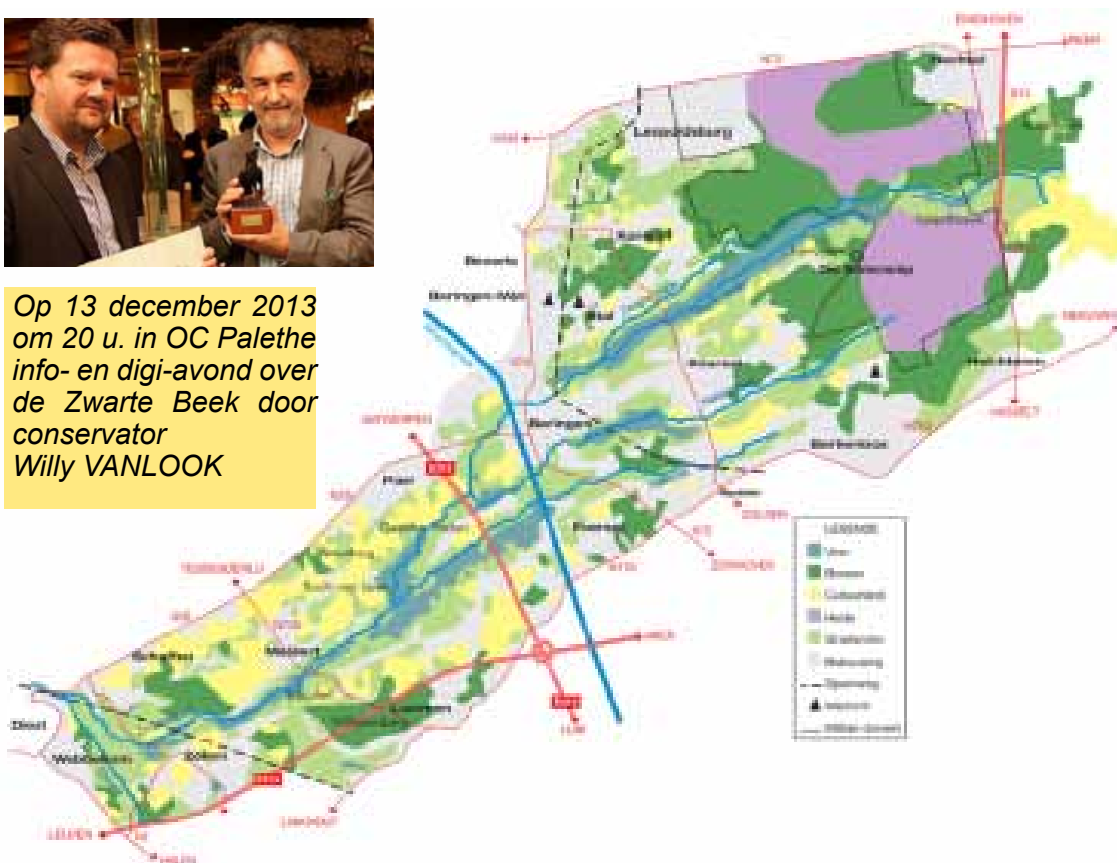
is een natuurreservaat en wandelgebied. De vallei is, met een oppervlakte van 1500 ha, één der grootste natuurgebieden van Vlaanderen.

Dit natuurreservaat is in Europa bekend omdat hier zeldzame dier- en plantensoorten voorkomen zoals de zwarte specht, de boomleeuwrik en de blauwborst. Ook de watersnip is bekend van dit gebied.

In 1976 begon de ontwikkeling van dit gebied door Natuurpunt. Ook het Agentschap voor Natuur en Bos is betrokken bij het beheer.

Op 13 december 2013 om 20 u. in OC Palethe info- en digi-avond over de Zwarte Beek door conservator Willy VANLOOK

TUINEN- en LANDSCHAPSREIS ENGELAND

Als er voldoende geïnteresseerden zijn willen we traditioneel weer 4 dagen de oversteek maken naar Engeland om daar te genieten van verschillende tuinen, gebouwen en landschappen.

Periode : van vrijdag 16 mei 2014 tot en met maandag 19 mei 2014.

Het vervoer naar en in Engeland gebeurt met een autocar van Limburg Internationaal, de overtocht over de Noordzee per boot. Het verblijf is opnieuw geboekt in Europa Hotel in Maidenbower, deelgemeente van Crawley.

Voorlopig programma:

Vrijdag : reis van België naar Engeland per autocar en boot en bezoek aan Groombridge.

Zaterdag : bezoek aan Richmond Park in combinatie met Ham House of Teddington Park.

Zondag : rijden we richting Oxford voor een bezoek aan Blenheim Palace in Woodstock

Maandag : bezoek aan Secret Garden in Sandwich en bezoek aan het authentieke stadje.

Nu zijn al de reservaties nog niet in orde, dus het voorgestelde programma kan nog wijzigen.

Prijs : we zijn aan het rekenen, doch omdat alle prijzen nog niet gekend zijn, kunnen we nog geen definitieve prijs prikken. Deze zal schommelen rond de € 340.

Wat zit in de prijs : alle vervoer per autocar en boot, alle inkomgelden, alle fooien, een tweepersoonskamer met bad of douche, waterkoker om een koffie of thee te maken (koffie en thee is eveneens aanwezig op de kamer), het avondeten van vrijdag, zaterdag en zondag: Engels ontbijt, lunchpakket en avondeten, maandag: Engels ontbijt en lunchpakket.

Mocht je geïnteresseerd zijn, geef dan een seintje aan Beir Geuens : telefoon 011732744 bij voorkeur tussen 12.00 uur en 13.00 uur of 's avonds na 19.00 uur of stuur hem een mailtje : bertgeuens@skynet.be, zodat we kunnen nagaan of we een autocar met 50 personen kunnen vol krijgen.

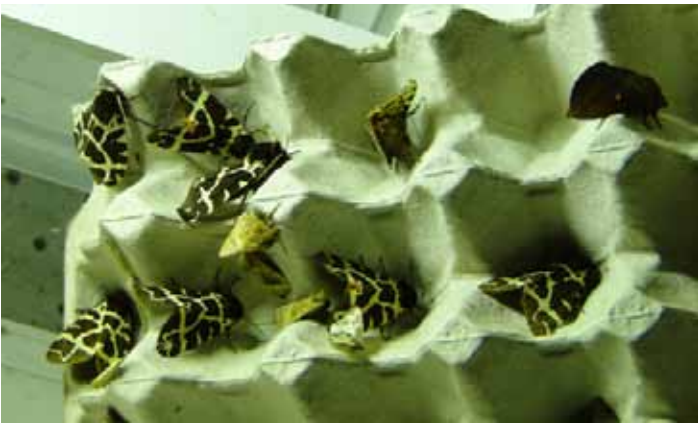

HESPERIA

Dankzij de inzet van velen mogen we met een gerust hart zeggen dat het Vlinder-mee-met Hesperia-weekend een succes was.

Op zaterdag kwamen ruim 30 personen opdagen om kennis te maken met de wondere wereld van de nachtvlinders. De meesten van hen hadden nooit gedacht dat er zo vele en kleurrijke nachtvlinders bestonden. Vooral de Grote beer was talrijk vertegenwoordigd.

Met een 25-tal exemplaren per val hoorde je Carina regelmatig "De Grote beren zijn vandaag in de reclame, 2 + 1 gratis" zeggen. We hebben die avond ruim 160 soorten weten te determineren.

Mijn wekker stond op 04.00 uur toen ik eindelijk mijn hoofd op mijn kussen legde, en zondag ochtend 09.00 uur stonden we alweer terug in de Vloeiweiden voor het vervolg.

Al spoedig waren Paula, Emilienne en Heidi de broodjes aan het smeren en de vlaaiën aan het snijden.

Ondertussen werden de tafels buiten gezet, de knutselhoek en de fotoquiz tafel in orde gebracht en vlug nog eens met de borstel door het WateringHUIS gegaan.

Voor de vroege vlinderwandeling kwamen 35 personen opdagen. Vanaf dat Willy begon te vertellen, hingen ze aan zijn lippen.

Het werd een leuke en gezellige dag, en ook het zonnetje was ons goedgezind.

Rond 17.00 uur zijn we dan overgegaan tot de uitreiking van de prijsjes voor de kleurwedstrijd en de fotoquiz.

Bij de kinderen ging de hoofdprijs naar Milena (13) en Ian (9) Hoogstrate en bij de fotoquiz ging de hoofdprijs naar Rani Vandenberg met 16 goede antwoorden op 17 en we hebben ook nog een aanmoedigingsprijs uitgereikt aan Niels Luyten.

Namiddag was het voor de 2e wandeling van hetzelfde laken een broek.

De overige winnaars kan u terugvinden op de website. Graag wil ik iedereen bedanken die heeft meegeholpen om van dit weekend een succes te maken.

Met Vlinderrijke groeten,

Rudi WOUTERS

Het Zwarte Woud

Gedicht van Rob Van Vlierden

Het woud was zwart,
zwart als de nacht.
Het mos was groen,
het mos was zacht
Soms scheen de zon,
soms scheen ze niet.
Een zwartwoudvogel
zong een lied.
Soms was het droog,
soms was het nat.
Ja, het Zwarte Woud,
dat is me wat.

(18 september 2010 Titisee)

Bladmijnenwandeling

Op zaterdag 5/10 zal er een bladmijnenwandeling plaatsvinden op Den Tip.

Afspraak om 13.00 uur Kanaalstraat Lommel ter hoogte van zaal Heidegalm.

De bedoeling is om de aanwezigen een opstap te bieden naar deze bijzondere manier van nachtvlinderinventarisatie.

In regel leggen bladmineerders hun eitjes op of in een blad van boom of kruidachtige plant. Als ze uitkomen, beginnen de rupsen met een gang of blaasvormige mijn te vreten in het blad. Sommige soorten blijven hun hele rupsstadium in het blad, andere verlaten de mijn om al grazend van het bladmoes te leven, al dan niet in de bescherming van een bladomslag of rol. Sommige verpoppen zelfs in de mijn terwijl andere zich een ander plekje vinden om te verpoppen of te overwinteren.

Een overzicht van de belangrijkste groep kan je vinden op Waarnemingen.be als je naar <http://waarnemingen.be/familie/view/262> gaat.

Er zijn wel meer groepen van bladmineerders, maar tijdens deze wandeling zullen we vooral kijken naar de microvlinders die op deze manier aan hun voedsel komen.

Het gebied is met zijn massa boomsoorten en de vele wilde planten die hier groeien, en alles sinds jaren zonder insectenverdelging, een waar paradijs om op zoek te gaan naar bladmineerders.

Als het weer het toelaat zal er 's avonds nog een inventarisatie met licht gedaan worden. De lichten gaan aan als het donker wordt.

Natuurlijk is iedereen ook daarbij welkom.

Chris Snyers"

Verslag van Ledenfeest

Katershoeve Hechtel op zaterdag 7 september 2013

Sinds een aantal jaren houden Natuurpunt Noord-Limburg en Hechtel-Eksel een ledenfeest aan de Katershoeve te Hechtel, traditioneel begin september, dit jaar op zaterdag 7 september. Het feest bestaat uit twee delen, een geleide natuurwandeling en aansluitend een barbecue bij de Katershoeve, gelegen midden een prachtig natuurgebied en in de nabijheid van het Militair Domein.

Theo Geuens nam 18 wandelaars op sleeptouw voor een wandeling in een stukje Bosland. De toegang tot het Militair Domein was drie zaterdagen niet toegestaan gezien de jacht op everzwijnen. Theo leidde ons doorheen een gevarieerd landschap van bos, heide en duinen. De aandacht werd gericht op mossen: Ijslands mos, Rendiermos, Roodbekermos, Zomersneeuw. Een Rugstreppadje werd aandachtig bekeken en gefotografeerd. Paddenstoelen werden gedetermineerd zoals o.a. Heksenboleet, Heksenboter, Biefsteakzwam, Stinkzwam, ... Een Veldkrekkel kennen we, maar een Boskrekkel was een ontdekking. En natuurlijk zagen we de Blauwvleugelsprinkhaan weer in zijn natuurlijk biotoop. En ook een Heidevlinder mocht niet ontbreken nu de heide volop in bloei stond en tevens de Heidekikker, helaas dood. Als typische plantjes noteerden we Grondster, Waterpeper en Muurpeper. Ik weet nu ook wat een 1000-jarige eikenstoof is.

De wandeling bracht ons tot bij de Katershoeve, waar alles in gereedheid werd gebracht voor een fantastische barbecue met voor ieder 3 vleessoorten en een groot assortiment groentebereidingen. Een bedankje aan de familie Alaerts en in het bijzonder aan Patrick en Annemie.

Paul VERHEYEN

Plantenseizoen 2013 bij de SLOBKOUSJES

Zoals tegenwoordig in elke belangrijke ronde de gewoonte is, begonnen we het seizoen met een voorjaarsproloog in het watervalbos met een prachtig wit tapijt van bosanemonen.

We gingen met Hans Vermeulen en Rutger Barendse op stap om onze kennis bij te spijkeren.

De Dommel verkennen wordt een meerjarenplan en we begonnen dus op 1 mei alvast aan de bron.

We mochten een nieuwe jonge slobkous verwelkomen. De toekomst is dus verzekerd.

We zochten het in Beringen ook hogerop.

Terwijl we intussen naar paddenstoelen en mossen loeren, denken we al aan een volgend seizoen.

Jan LEROY

Klimaatmaand in Lommel, duurzaamheid in de kijker – actie gewenst.

Oktober, de achtste maand (octo herken je ook in octopus, het achtarmige weekdier uit de diepzee) is bijzonder. Door toedoen van enkele Romeinse keizers die een eigen maand wilden, is deze maand nu de tiende op onze kalender. Tijd toevoegen kunnen we thans niet meer, alle keizer/kiezers ten spijt.

Onze impact op de natuur en het klimaat, hoe klein die ook lijkt, kunnen we wel veranderen. Goede voornemens hoeven niet steeds op Nieuwjaar beklonken worden. Vandaag kan het evengoed. Oktober heeft dus alles om klimaatmaand te worden. Wie klimaat zegt, zegt natuur. Immers, het klimaat is een wereldwijd natuurlijk gegeven, bepaald door globale en lokale invloeden en de stand van onze planeet Aarde zelf.

In navolging van Al Gore, Rio, Kyoto, Kopenhagen, Nic Balthazars 'dance and sing for the climate, the 'big ask' en de 'big jump' staat nu ook de klimaatmaand op de agenda.

De stad Lommel en de milieuraad zetten tal van klimaatacties in de kijker en op touw. Zo organiseert de stad Lommel op vrijdag 18 oktober een duurzaamheidsbeurs waar een 15-tal lokale initiatieven rond duurzaamheid van 13.00 tot 22.00 uur een standplaats krijgen in en om CC De Adelberg.

Verder zijn er die dag en avond voordrachten en workshops voorzien en is er een mini-repaircafé. Enkele organisaties die mij als natuurliefhebber en ecologisch geïnspireerd gezinslid aan het hart liggen, zullen die dag hun boodschap rond duurzaamheid aan de man of vrouw brengen. Zo is VELT, Voedselteam Lommel, De Fietsersbond, 11.11.11., en ook Akindo zeker present. Wellicht is er ook wat van Ecover en EVA te zien.

Bedrijven waar 'groen' of ecologie een bewust onderdeel van het beleid is, zullen ook aanwezig zijn. Een bank als Triodos, die trouwens ook natuurliefhebber is, ondersteunt, gaat zelfs een specifiek engagement met de stad Lommel aan. Wat dit precies inhoudt, kan je die dag komen beluisteren. In elk geval heeft een lokaal natuurbeheeridee er heel wat mee te maken, natuurliefhebbers zijn dus best op post.

Natuurliefhebbers zal ook de wandeling op 6 oktober in het gebied van de Lommelse Vloeiweiden helemaal in het thema klimaatmaand zetten. Tijdens de beurs van 18 oktober komen dan weer ideeën als korte ketenvoeding, vegetarische alternatieven, ethisch sparen, alternatieve energie, duurzame zorg, herbruik van 'afval', eerlijke handel, noord-zuid relaties, mobiliteit en ecologisch tuinieren allemaal aan bod.

Gedurende de hele maand oktober, een magische maand, ik zei het al, kan je als natuurliefhebber, sportmens, Bourgondiër, knutselaar, doe-het-zelver, cinefiel of boekenworm, cultuurliefhebber van alles naar je gading vinden. De bibliotheek kocht een hele resem eco-literatuur aan, er is de bekende bijenfilm 'More than Honey', er zijn theatervoorstellingen, een tentoonstelling en een proeverij en natuurliefhebber wandelingen.

Het volledige programma vind je in Info Lommel of op de website van de stad. Heb je zelf nog een idee, contacteer dan Koen Berghmans via mail of telefoon: koen.berghmans@lommel.be of 011 399 712 In elk geval van harte welkom op de klimaatwandeling van 6 oktober en de duurzaamheidsbeurs op 18/10.

DSR

Trommelwolfspinnen

Het leuke aan wandelen in de natuur is steeds nieuwe dingen ontdekken, mailt Pieter Cox. "Dat was gisteren weer het geval toen ik een wandeling maakte in het Waaltjesbos. Tijdens mijn zoektocht naar libellen, vlinders en alle overige fauna en flora hoorde ik opeens een onbekend, trillend geluid. Zouden het kikkers zijn? Padden? Een soort krekkel of sprinkhaan? Ik loop al verscheidene jaren in de natuur rond, maar dit geluid had ik nog nooit gehoord. Na lange tijd zoeken kreeg ik de geluidmakers eindelijk te zien en tot mijn verbazing waren het blijkbaar... spinnen! Met hun lijf trommelden de mannelijke spinnen (foto) op dorre bladeren en gebruikten ze die als een soort klankkast. Na wat opzoekwerk op in-

ternet blijkt het hier om Trommelwolfspinnen te gaan. Een niet zo algemene spinnensoort die genoemd is naar haar opmerkelijk gedrag (in het voorjaar).

PRIKBORD UIT TE KNIPPEN ACTIVITEITEN VAN NATUURPUNT NOORD-LIMBURG

Vierde trimester OKTOBER-NOVEMBER-DECEMBER 2013

Zaterdag 5 oktober : Vlinderwerkgroep Hesperia: Bladmijnenwandeling om 13 uur aan natuureservaat Den Tip, Kanaalstraat ter hoogte van zaal De Heidegalm.

Zondag 6 oktober:

A. Vogeltrekwaarneming en ornithologisch ringwerk aan het reservaat De Veewei te Eksel. om 9 uur op het reservaat De Veewei, Kiefhoekstraat te Eksel. Einde: 12 uur.

B. Geleide wandeling in de Vloeiweiden te Lommel-Kolonie: themawandeling "Klimaat" om 13.45 uur aan het WateringHUIS en om 14 uur aan het einde van de Koloniestraat.

Donderdag 10 oktober: Vogelbuurten om 20.00 uur in het WateringHUIS.

Zondag 13 oktober: Vogeltrekwaarneming en ornithologisch ringwerk aan het reservaat De Veewei te Eksel. om 9 uur op het reservaat De Veewei, Kiefhoekstraat te Eksel. Einde: 12 uur.

Zondag 20 oktober

A. Vogeltrekwaarneming en ornithologisch ringwerk aan het reservaat De Veewei te Eksel om 9 uur op het reservaat De Veewei, Kiefhoekstraat te Eksel. Einde: 12 uur.

B. Seizoenswandeling in ons reservaat Het Plat te Overpelt om 14.00 uur aan de Schapenstal aan het einde van de Palisstraat.

Zondag 27 oktober:

Feestelijke afsluiting 2013 van vogeltrekwaarnemingen en ornithologisch ringwerk aan het reservaat De Veewei te Eksel om 9 uur op het reservaat De Veewei, Kiefhoekstraat te Eksel. Einde: 12 uur.

Zondag 3 november: Geleide wandeling in de Vloeiweiden te Lommel-Kolonie om 13.45 uur aan het WateringHUIS en om 14 uur aan het einde van de Koloniestraat.

Zondag 10 november:

Herfstuistap naar de Oostkantons, omgeving van Butchenbach.

Woensdag 13 november Vlinderwerkgroep Hesperia: Nabeschouwing van het afgelopen jaar om 19 uur in het WateringHUIS, Oude Maai 80 te Lommel-Kolonie.

Zaterdag 16 november: Beheerswerken in de Blekerheide (in het kader van de Dag van de Natuur) van 9 tot 12 uur, in "De Putten (eerste straat links achter kanaalbrug van de weg naar Luyksgestel).

Zondag 1 december: Geleide wandeling in de Vloeiweiden te Lommel-Kolonie om 13.45 uur aan het WateringHUIS en om 14 uur aan het einde van de Koloniestraat.

Woensdag 11 december Vlinderwerkgroep HESPERIA: Uiteenzetting rond het Gentiaanblauwtje om 19 uur in het WateringHUIS, Oude Maai 80 te Lommel-Kolonie.

Donderdag 12 december: Vogelbuurten om 20.00 uur in OC Palethe , Jeugdlaan te Overpelt

Vrijdag 13 december: Digi-avond over De Zwarte Beek om 20.00 uur in OC Palethe, Jeugdlaan 20 te Overpelt

Zaterdag 28 december: Beheerswerken in en om het WateringHUIS te Lommel-Kolonie van 9 tot 12 uur.

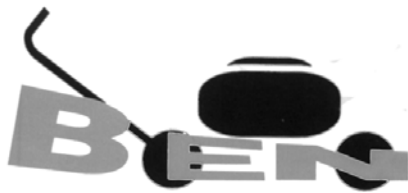
Ook je
verzekeringen
hebben een
check-up nodig!

Gutschoven Zakenkantoor bvba
Leopoldlaan 61 • 3900 Overpelt
011/ 66 13 12
www.dvvoerpelt.be

Openingstijden: Ma, Vr, 09.00 - 11.30 en 13.30 - 16.00 • Di, Do, 09.00 - 11.30 en 13.30 - 18.00 • wo 09.00 - 12.00 of op afspraak

DVV
Raad op mensenmaat

TUINMACHINES & TOEBEHOREN

BEN MERTENS

Astridlaan 214 - 3900 Overpelt

Tel. 011 - 66 43 00

Open vanaf 19 u. - Woe. gesloten

SCHILDER- & BEHANGWERKEN

Omdat u staat
op kwaliteit!

Marc Geuens

0478 542251

Lommelsebaan 64
3940 Hechtel-Eksel

KAMPEER- EN BUITENSPORTZAAK

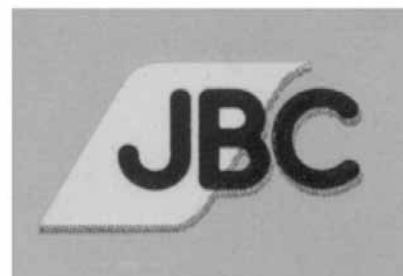

DEN OUTBACK

Alles voor de
Wandelaar,
Avonturier, ...

Galerij Vivaldi, LOMMEL, 011/554450

Open: van 10.00 tot 18.00 u. denoutback@scarlet.be
Zondag en Maandag gesloten.
Bezoek onze site: www.denoutback.be

LOMMEL

LIMBURG INTERNATIONAL
IWW REISBURO I

Stationsstraat 1 bus 1 3910 NEERPELT Tel. 011/80 39 80 fax 011/ 64 03 23
e-mail: info@li-reizen.be (Lic. A 1267)

Uw reisburo en autocarbedrijf voor:

- Alle forfaitreizen
- Groepsreizen op maat
- Eëndagsreizen op maat
- Tickets voor lijnvluchten
- Verhuur autocars tot 85 plaatsen

Jaarlijks organiseren wij verschillende eigen groepsreizen naar
o.a. Madagascar, Maleisië, ...

Voor meer info zie: www.li-reizen.be

Vraag vrijblijvend informatie.

Tot binnenkort!!!

Autorijschool	Hendriks nv
Leopoldlaan	44
3900	Overpelt
Tel.	011 / 80 98 80
Fax	011 / 64 99 72
E-mail	info@hendriks.be

Rijkschool HENDRIKS NV heeft vestigingen te

OVERPELT	Leopoldlaan 44	(011)80 98 80
BALEN	Gasthuisstraat 16/1	
EKSEL	Heerstraat 12	(011)73 10 51
HAMONT	Nieuwstraat 1	(011)44 70 65
LOMMEL	Molsekiezel 66	(011)54 53 91
BALEN	Vaartstraat 72	(014)81 24 23
MEERHOUT	P. v. Haechtpl. 7	(014)30 86 93
NEERPELT	Heerstraat 43	(011)64 13 39

Rijkschool HENDRIKS NV heeft een speciaal erkende vestiging in het MPI St.-Elisabeth te Wijchmaal.

Kerkstraat 24, 3990 PEER
Tel./Fax 011/63.39.54

SAMSONITE : REISBENODIGDHEDEN VAN DE BESTE KWALITEIT
DIDDL - O'NEILL - KIPLING - HEDGREN - BUREAUARTIKELN

Uit sympathie

Overpelt

Tel.: 011.80.90.30
011.80.01.40

PLOEM

OPTIEK, CONTACTLENS - EN GEHOORCENTRUM
DORPSSTRAAT 44 • 3900 OVERPELT • TEL 011 64 13 78

DECKERS

PERMANENTE INTERIEUR-BEURS

Sellekaertsstraat 13 3900 Overpelt
Tel. 011/64.16.02 Fax. 011/66.30.45

e-mail: info@deckers.be
www.deckers.be

TAPIJTEN VAST TAPIJT VINYLvloeren LAMINAAT/PARKET TRAPLOPERS ENZ...

de 3 **Swaentjes**

In de oudste taverne van Peer
lekker eten en gezellig drinken
binnen of in onze sfeervolle zomertuin

Steenweg op Wijchmaal 3 - 3990 Peer
Tel.: 011/63 20 05

Uw feesttaart = onze specialiteit
LUTLOMMELE 10 LOMMEL Tel.: (011)54 40 28
Woensdag gesloten

Thijs bouw
n.v.

Hamonterweg 84 3910 Neerpelt

Zaakvoerder: PAUL THIJS Tel.: (011)64 14 78 Fax (011)64 83 64

KWANTEN BOUWMATERIALEN

Bouw Punt
Kwanten OVERPELT

GEVELSTENEN
DAKPANNEN
KUNKERS
MIX BETON
ISOLATIE
DAKRAMEN
MARMER
ARDUIN
GRANIET
ZAND & GRIND

44 Stuifzandstr (Industriepark) 3900-Overpelt

Tel: 011 64 44 72
Fax: 011 66 13 09
E-mail: info@kwanten.com
URL: http://www.kwanten.com

VOGELPOKKEN

HE, HIJ
HEEFT DE
POKKEN

Foto Rooijmans

www.fotorooijmans.nl
Markt 10 - 6021CD - Budel
tel. 0495-494890
h.rooijmans1@chello.nl

SWAROVSKI

De heruitvinding van de telescoop...

Swarovski presenteert een nieuwe generatie telescopen. De ATX / STX serie heeft een modulair, ergonomisch design. Voor het eerst zitten de zoomen en de scherpstelring vlak naast elkaar zodat je de telescoop intuïtief en snel met één hand kunt bedienen. Ongeëvenaarde optische kwaliteit dankzij het gebruik van de nieuwste SWAROVISION technologie.

TEST NU DE NIEUWE ATX TELESCOPEN

- * Rechte of schuine inkijk.
- * 65, 85 of 95mm objectief.
- * HD-lenzen
- * Field flattener lenzen
- * Swarodur, Swarotop en Swarclean coating
- * Diverse accessoires voor digiscopie...

SWAROVSKI

Denkt u dat een Swarovski voor u té duur is ?

Wij geven zéér hoge inruilprijzen voor uw oude verrekijker en/of telescoop.

COPY CENTER BIEMANS B.V.B.A.

Vreyshorring 70 - 3920 Lommel
Tel. 011- 54 37 42 Fax 011- 55 54 39
info@biemans.be - www.biemans.be

KWALITEIT EN SERVICE

DIGITALE FULL COLOR & Z/W PRINTSERVICE
DIGITALE FOTOKOPIEEN A4/A3
PLANKOPIEEN, KLEURENKOPIEEN
SCHOOL EN KANTOORBENODIGDHEDEN
INBINDEN, PLASTIFICEREN, STEPELS
GRAVEREN, PAPIERWAREN, WENSKAARTEN
FAXSERVICE

VERHEYEN NV

Garage - Tweedehandswagens

Lutlommel 147, 3920 Lommel

Tel.: 011/54 05 20
GSM 0475/24 98 62

Soogen Parketvloeren bvba
Winnerstraat 76
B-3941 Hechtel-EKSEL
GSM : ++32(0)495.57.23.34

Tel. : ++32(0)11.73.34.95
Fax : ++32(0)11.73.62.20
B.T.W.-BE-0476.654.436
B.T.W.-FR-02.498.380.500
www.soogen.be

Lommelse vloeiveiden in de toekomst wereldcultuurerfgoed?

Op vrijdag 19 juli 2013 brachten professor Christian Leibundgut en zijn echtgenote, wetenschappelijke journaliste Ingeborg Vonderstrass, een bezoek aan de Lommelse vloeiveiden.

Mr. Leibundgut van de Albert-Ludwigs-Universiteit in Freiburg is gespecialiseerd in de 'hydrologie': alles wat te maken heeft met het gedrag en de eigenschappen van water. Hij houdt zich voornamelijk bezig met het bestuderen van het traditionele gebruik van water, zoals onder andere bij het bevoeien van weiden.

Als gerenommeerd vloeiveidenspecialist publiceerde hij (waarvan sommige samen met zijn echtgenote en sommige met ook nog andere wetenschappers) meerdere wetenschappelijke artikels over meerdere Europese bevoeiingssystemen. Momenteel spant hij zich in om verspreid over West-Europa 21 eeuwenoude, bewaard gebleven bevoeide hooilanden, zoals deze in de Lommelse watering, voor te dragen om deze als wereldcultuurerfgoed te laten erkennen. Nadat door hen alle Europese nog werkzame vloeiveiden in kaart gebracht werden, hebben zij de voornaamste bezocht om zich ter plaatse een beeld te vormen van wat bewaard is gebleven. Zij leggen contacten met de plaatselijke beheerders voor de verdere samenwerking bij de afhandeling van dit groots opgezette initiatief.

De voorbije zomer verbleven zij op hun vraag twee dagen bij ons in Noord-Limburg. Tijdens de eerste dag kregen ze de voornaamste gepubliceerde en gedigitaliseerde informatie en documentatie over het herstel, het beheer en de huidige activiteiten in onze herstelde vloeiveiden. Als samenvatting werd de documentaire film "Rijke waters" geprojecteerd. De dag daarop volgde een bezoek, samen met mensen van Erfgoed Vlaanderen en Erfgoed Lommel en Natuurmonumenten (NI), aan onze vloeiveiden in Lommel-Kolonie. Tekst en uitleg op het terrein werden hen verschaft

door onze vrijwilligers van Natuurpunt Noord-Limburg die de vloeiveiden nu reeds meer dan 35 jaar succesvol beheren op de authentieke wijze.

Na hun bezoek waren de Duitse wetenschappers zo opgetogen dat ze "De Lommelse vloeiveiden", volgens hen de grootste in oppervlakte in Europa nog in werking zijnde, als een van de drie pilootprojecten (uit de 21 geselecteerde bevoeide gebieden) zullen indienen om ze als wereldcultuurerfgoed te laten erkennen. Beslist een enorme waardering voor de jarenlange inzet van de "oude" Wielewaalleden en de huidige Natuurpunters. En nu maar hopen dat de professor slaagt in zijn opzet!

Albert MERTENS

GRAFIET – HART IN HOUT

sprokkels uit actualiteit, boeken en natuurervaringen door de bril van een Lommels gezin.

Voedselteam Lommel wil een uitnodiging en een aanbod zijn. Een uitnodiging om zich te verbinden met de natuurlijkheid van ons voedsel, een uitnodiging om de band met de boer, de grond en de medemens zelf 'voeding' te geven. Het is tevens een aanbod aan allen die willen weten waar hun voedsel vandaan komt, een eerlijk aanbod met eerlijke prijzen (een seizoenspakket kost nu reeds 3 jaar lang €8 en bevat een zestal in Limburg geteelde biologische groenten). Het voedselteam is een uitnodiging en een aanbod om een team te vormen dat zichzelf en anderen sensibiliseert over voedselverspilling, voedselveiligheid, biologisch telen en fokken, gezond eten en leven. Het nieuwe voedselteam Lommel – pure energie op je bord! kan rekenen op sympathie van de stad. De schepen van milieu en de duurzaamheidsambtenaar lieten zich hier heel positief tegenover uit en ook binnen de oppositie is er waardering voor dit burgerinitiatief. Voedselteam Lommel heeft dus geen politieke kleur maar, let wel, is allesbehalve onpartijdig! Voedselteam Lommel – pure energie op je bord kiest immers resoluut partij voor de lokale boer, voor duurzame productie en transport, respect voor Moeder Aarde, voor sociale economie en voor menselijke verbondenheid.

Mens en milieu zijn onafscheidelijk binnen een holistische kijk op de wereld. Mens is deel van natuur, natuur deel van mens. Voedselteam Lommel tracht dit beeld heel concreet te maken door middel van dagelijks brood (letterlijk en figuurlijk). In het arbeidscentrum De Wroeter werken mensen met een beperking, langdurig werklozen, mensen met een moeilijk verleden, mensen met een precaire toekomst. Maar allen zijn ze aan de slag met biologische producten, sommigen kweken zelf en worden 'aardige' mensen, (mensen die met aarde bezig zijn kan je toch best zo omschrijven, niet?) net doorheen hun verbondenheid met de natuurlijke grond waar ze de biologische voeding op telen. Anderen sorteren de bestellingen volgens de vraag. Griet en Raf kopen wekelijks een seizoenspakket, maar andere voedselteamleden kiezen heel gericht voor een selectie van biologische of fair trade producten. Al deze bestellingen worden verzameld, gerubriceerd, gesorteerd en over de verschillende depots verdeeld. Op basis van de verwachte vraag passen de boeren hun kweek- en teeltprogramma aan. Ook komen de bioleveranciers op gezette tijden langs bij de teams voor een promopraatje om proevertjes uit te delen en te informeren over de manier van werken en leven op de bioboerderij.

Voedselteam Lommel – pure energie op je bord! is nauwelijks 5 maanden opgestart en kent nu reeds een ledenaantal van ruim 20 gezinnen. Wekelijks neemt ruim één derde van deze groep producten af van de boeren. Dit engagement levert de boeren een vast en regelmatig inkomen en de bewuste consumenten

kwaliteitsvolle en verse producten. In het najaar start een nieuw werkjaar en wellicht worden er dan ook nog andere activiteiten zoals een filmavond, een boerenbabbel, een quiz of een andere manier van samen zijn georganiseerd. Geïnteresseerde natuurpunters zijn natuurlijk ook welkom, we laten de agenda wel weten. Voedselteam is immers meer dan een consumenten- en producentenbond. Het is eveneens een team, een groep mensen die op een eigen manier 'anders' wil leven. In de eerste plaats door voedsel anders te consumeren of te telen. Maar ook door elkaar te informeren en motiveren om terug de mens in de natuur en de natuur in de mens te (h)erkennen en te waarderen. Natuurpunt draagt zorg voor de gronden, de fauna en flora en heeft soms een ambigue relatie met de andere grond-, fauna- en flora gebruikers – lees de landbouw(industrie?). Biologische boeren zijn zich bewust van de meerwaarde van natuurlijke biotopen en de gevaren van ggo's, overnutriëring en gebruik van herbicides. Zij zoeken samen naar andere manieren om resultaten te halen, economische winsten te maken en daarbij de duurzaamheid van grond, fauna en flora te bewaren of zelfs te vergroten. Veel kennis en vaardigheden gingen gedurende de 'Groene Revolutie' verloren. Authenticiteit in het boerenleven leek lange tijd voorbehouden voor romantische en naturalistische films en literatuur uit de vorige eeuw. Echter, binnen de transitiebeweging, niche groepen, de biodynamische landbouw, sociale economie en consumentenorganisaties groeide de belangstelling voor echt en puur voedsel. Dit groeiend bewustzijn van verbondenheid met natuur - in dit geval doorheen voedsel - maakte de grond rijp voor organisaties als Hartenboer en Voedselteams. Mensen met een hart voor natuur en medemens verenigen zich en vormen netwerken. Voedselteams vzw is ondertussen een landelijke organisatie met steeds meer leden. Ook buiten deze vzw zijn consumenten zoekend naar de mogelijkheid om rechtstreeks bij 'de boer' te kopen, lid te worden van een CSA (community supported agriculture) bedrijf of biopakketten te bestellen in hun lokale winkel. Er is nu zelfs een hele hype gaande om zelf te tuinieren. Van balkontuintjes tot vierkante-meter-tuinen, van binnenhuiskruidenbakken tot miniserres, televisie en dagbladen pakken steeds meer met 'groen, groener en groenst' uit. Natuurpunt kan als actieve promotor van natuurbeleving alleen maar positief staan tegenover deze biologische ontwikkeling. Maar laat ons ook waakzaam en kritisch blijven. Natuurbeleving en -verrijking door het bevorderen van de biodiversiteit en het kweken van seizoensgebonden lokale teelten en rassen kunnen commercieel gecounterd worden door een overload aan plastic en invasieve exoten die 'mooi' staan in de hippe moestuinen. Organisaties zoals Voedselteams en Hartenboer zijn zich bewust van de tweespalt die de populariteit van biovoedsel kan veroorzaken. Bio

is immers niet stevast eco! Voedselteam Lommel – pure energie op je bord! is nog een jonge vereniging. Het is goed om weten dat binnen de kerngroep ook dit ecobewustzijn aanwezig is en de constructief kritische natuurpunt bril door hen gedragen wordt.

Voedselteam Lommel – pure energie op je bord!, een surplus in het diverse verenigingsleven van Lommel en omstreken, is niet het enige team in de noorderkempen. Ook Leopoldsburg en Neerpelt hebben een lokaal team. Alle gedetailleerde gegevens daarover zijn terug te vinden op de websites van voedselteams.be en hartenboer.be. Wie graag kennismakt met Griet en Raf of het Voedselteam Lommel kan hen bereiken op het nr. 0498/658779 of sporadisch via het e-mailadres grietraf@gmail.com. Natuurlijk kan je ook gewoon even langskomen op Werkplaatsen 65/1 in Lommel zelf. Een tasje koffie of thee (uit de zelfplukkruidenspiraal) zijn zo gezet. Van harte welkom bij Voedselteam Lommel – pure energie op je bord! Smakelijk.

DSR

LOMMEL – Herfstdagen ruiken naar zoet, warmte en toverij. De kleurenspeelmagie van bomen en struiken, de oogst van fruit en vruchten, de zonnige nazomerdagen, het is een tijd van puur genieten. De natuur is nu op haar gulst. Natuurpunters trekken er op uit om vogeltrek te registreren, paddenstoelen te meten en de tuin wintervogelvriendelijk te maken. Herfsttijd is actie. Ons gezinnetje staat verbaasd te kijken wanneer we het Waaltjesbos intrekken. Vliegenschimmelen rijzen massaal de grond uit en heksenkringen van meer dan 1 meter doorsnee zijn geen uitzondering. Griet ligt languit op het mos met een fotoapparaatje en onze kinderen testen de kracht van de stoeltjes. Wonderlijke natuurbeleving. We proeven samen met een bevriend koppel de geplukte kastanjaboleet in een pastamaaltijd. Eigenlijk is het toch buitengewoon hoe Moeder Natuur haar boontjes dopt. De saprophyten en parasieten onder de fungi ruimen geruisloos het hele jaar door de enorme hoeveelheid biomassa op en laat in deze tijd de meeste van haar parels zien. Tere veelvormige en kleurrijke zwammen en schimmels sieren de bodem. Variatie te over. En wij, mensen, wij mogen erbij wegdromen. Een oud verhaal over de vliegenschimmelen wil ik graag met de lezers delen. Ik ontleen het aan een bundel van Hans Vermeulen, Natuurpuntmedewerker en onder andere amateur(what's in a name?)-mycoloog. Reeds van in den beginne (zo beginnen de meeste legendes toch) ontdekte de mens de kracht van de rode paddenstoel vol met witte stippen. Sjamanen in het Noorden plukten ze bij maneschijn en droogden de hoeden tot ze er uitzagen als platte vijgen. In de donkerste nachten van het jaar, wanneer de stamgenoten honger hadden en het samen schuilen voor het gure weer tot conflicten kon leiden, verzamelde de oude, baardige wijze de andere mannen (wellicht met een overvloed aan testosteron) in zijn tent. Er werd een groot en warm vuur aangestoken, wat op een benen trom geroffeld en via geneurie en keelklanken een my-

thische sfeer gecreëerd. Wanneer het vuur bijna uit was en de rook langs het rookgat van de tent ontsnapte, stapte de sjamaan, je weet wel, die baardige oude man, van uit een donker hoekje naar voor. Het dramatische effect werd niet geschuwd; die heilige man kwam zomaar door de 'schouw', leek het wel! Hij grabbelde in zijn zak, een buidel gemaakt van dierenvelen, en deelde de gedroogde snoepjes uit. De mannen knabbelden op deze zoetigheden en kregen de warmste en mooiste gevoelens. De hallucinerende werking van de vliegenschimmelen deed zijn werk. Na dit ene ritueel volgden nog heel wat andere. Alles wat men maar kon verzinnen om die 'mannen' rustig te houden tijdens de donkerste dagen van het jaar, was goed. Ik weet het, beste lezeressen, het gaat altijd weer om de afwijkingen in de natuur. Diegene wiens XX chromosoom een streepje mist, de XY-wezentjes, moeten zich duidelijk op een andere wijze man-ifesteren (let op de eerste lettergreep). Neem het ons niet te hard kwalijk, 't zit in onze genen ☺.

Een mooi verhaal toch dat Hans Vermeulen ergens opsnorde. De link met die andere baardige man die zoetigheden uitdeelt in onze tijden is inderdaad niet ver te zoeken. Leve de zwammen, ze geven ons smaak, kleur, verhalen en zelfs Sinterklaas! Persoonlijk haal ik uit de observatie van deze herfstjuwelen de inspiratie om afval als grondstof te gebruiken. Zoals de kringwinkels en hergebruikgoeroes van de milieubeweging beweren: 'Afval bestaat niet'. Je kan het zo gek niet bedenken of je kan met de troep van jezelf of anderen wel iets aanvangen. In Hasselt vind je zo ook 'Creazi', een shop waar kunstenaars, prof of niet, spullen afhaken om 'nieuwe dingen te maken. De 'Cradle to Cradle' bedrijven ontwikkelen producten waarvan reeds van bij het ontwerp bedacht wordt hoe het na gebruik opnieuw in delen of geheel grondstof kan zijn voor andere producten. Duurzaamheid met afval in dienst van de natuur. In onze woonplaats slagen we erin om takkenwallen te bouwen, oude stoelen om te bouwen tot konijnenrennen en GFT te composteren. Een kapotte tafel wordt caviahok annex verhoogde tuinbak. Een oude pallet blijkt bruikbaar als een bloembak of fietsenrek. Een autoband, een stuk regenpijp transformeren naar onderdelen van een self-made minigolfparcoursje. Het puin wordt omgebouwd tot stapelmuurtje waar insecten en mogelijks reptielen hun gading vinden en oude glazen verlijmen we tot vogelvoederplekje. Het oogt nog mooi ook. We doen dus aan kleinschalige afvalverwerking. Als we daar nu allemaal eens werk van maakten. Ik zie het zo voor me hoe het idee van afvalbeperking en hergebruik zich onder alle natuurpunters als een mycelium verspreidt. Geruisloos, onzichtbaar en hard aan 't werk. Om dan op een mooie herfstdag als vandaag overal heksenkringen van afvalloze woonplaatsen te vormen. Op 18 oktober houdt de stad Lommel een duurzaamheidsbeurs in CC De Adelberg ter gelegenheid van de klimaatmaand. Wij zijn in elk geval op post. Immers, de herfsttijd is een tijd waarin magische dromen soms gewoon gebeuren.

DSR.

De Verkeerde Lieveheer

In 1845 begon landbouwingenieur Jozef Keelhoff aan een groot project in Neerpelt: de aanleg van de wateringen in de noordoostelijke hoek van de gemeente.

Hij loodste kalkrijk water van het pas aangelegde kanaal Bocholt-Herentals via een aanvoersloot naar de uitgestrekte heidevlakte. Daar liep het water via een kundig systeem van slootjes en zoeven over tientallen hectare onvruchtbare grond. Het systeem van wateringen was uiteraard niet nieuw en werd al vele eeuwen en in vele landen toegepast. Jozef Keelhoff had hierover ongetwijfeld al veel gelezen.

De nieuwe Belgische staat had met dit project werkverschaffing en vooral aanwinst van vruchtbare grond op het oog. De dramatische hongersnood in West-Vlaanderen, enkele jaren eerder, was traumatisch geweest en de overheid wou herhaling absoluut vermijden. De vloeiveiden zouden niet alleen goed gras voor het eigen vee opleveren, maar ook hooi voor de honderden paarden van de kazerne in Leopoldsburg. Het huidige vervallen sas, de hoogbrug, de zwenkkom en het kleine kanaaltje: het zijn allemaal relictten van deze tijd.

Maar de voornaamste getuige is wel de Verkeerde Lieveheer. Nu is hij niet bepaald uniek. In Oostenrijk is

ook een verkeerde Lieveheer bekend en ook in Italië staat een soortgelijk kruis. Vergissingen zijn immers van alle tijden en alle streken.

‘Onze’ Verkeerde Lieveheer werd opgericht in 1847, als vast meetpunt en vooral als aandenken en uit dankbaarheid voor het geslaagde project van de wateringen.

Op de sokkel van maaslandse kalksteen staat deze datum gegraveerd met de letters AMDG (Ad majorem Dei gloriam).

De Verkeerde Lieveheer staat langs de Bergeykse Dijk, nu een onbelangrijk weggetje, maar vroeger een belangrijke verbindingsweg tussen Bergeyk en Neerpelt/Overpelt. Bedevaarders van de regio Bergeyk naar het St.Janskapelletje maakten van de Verkeerde Lieveheer een religieuze ontmoetingsplek en een rustpunt. Best mogelijk dat het vroeger zo een beetje een leugenbank was.

Het kruisbeeld zelf is van een gietijzer, volgens de restaurateur het plastiek van de 19de eeuw.

Ruim 60 jaar geleden begon de langzame aftakeling van dit monument. De sokkel barstte onder invloed van vorst en zon in verschillende stukken uiteen, en 2 ijzeren steunbanden moesten het geheel bij elkaar houden.

Toen in september 2011 Jezus letterlijk van zijn kruis viel, was het duidelijk dat restauratie uiterst dringend begon te worden. De Vlaamse Overheid zou voor 80% de kosten dragen, Natuurpunt als eigenaar voor 20%. En die kosten waren niet niets: 13.000 €.

De restaurateur heeft de brokstukken van de sokkel uiterst secuur met speciale lijmharsen terug in elkaar gezet. De breuklijnen zullen door het patina van de tijd geleidelijk minder opvallen maar wel zichtbaar blijven. En zo hoort het : bij een restauratie moet de geschiedenis zichtbaar blijven.

Het kruis zelf werd zeer voorzichtig gezandstraald en gelast.

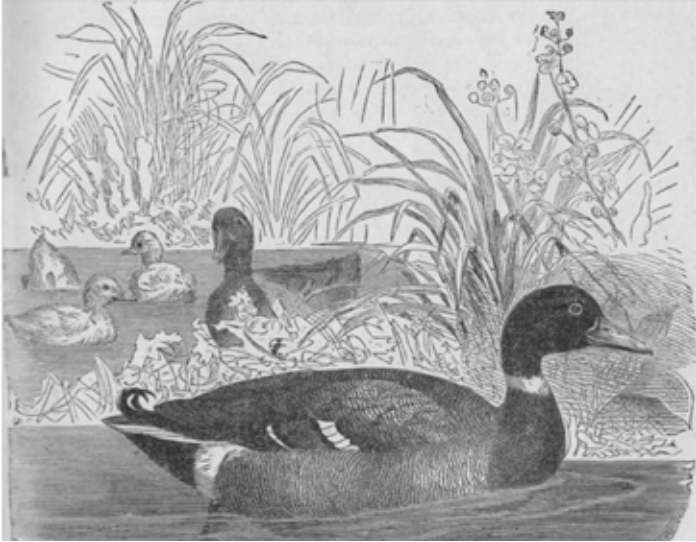
De Verkeerde Lieveheer staat er als vanouds: weliswaar opgepoetst maar met het aura van vele winters en zomers.

Jan Daniëls

Jan Leroy bezit een interessant oud boekje met de eenvoudige maar duidelijke titel "Vogels". Het is uitgegeven bij Callewaert-De Meulenaere voor Davidsfonds in 1906 en de auteur is E.H.J. Iserbyt. Jan selecteert telkens voor Zonnedaaw een boeiende tekst uit dit boekje. In deze Zonnedaaw: "Zwemvogels"

De teksten worden in de oorspronkelijke oude spelling weergegeven.

ZWEMVOGELS

Zwemvogels zijn bevoorrechte vogels: naar beliefte doorzwieren ze de lucht, loopen op 'den grond of roeien in het: water.

Felle voetgangers zijn ze toch gewoonlijk niet; vele zien, er verbazend lomp uit en verliezen veel van hunne sierlijkheid" wanneer zij op hunne breede plakvoeten, waggelbeenend, vooruit sukkelen, al hunne krachten inspannend, om het evenwicht te behouden en op den neus niet te stuiken. Bezie maar eens de heerlijke zwaan : 't is waarlijk aan wal niet, dat ze meest bewonderenswaardig is.

Wat de vlucht betreft, 't verschil is groot: de sterkste en' flauwste vliegers zijn zwemvogels. Welke luchtkliever zal den, fregaatvogel in snelheid evenaren; de alk integendeel kan, geen twee stappen ver vliegen.

Maar in 't water, daar zijn ze thuis ; ze zijn voor 't zwemmen geboren en gemaakt. Hunne teenen zijn door zwemvliezen verbonden zoodanig, dat hunne sterke, korte pooten een; paar krachtige roeiriemen uitmaken; de pooten, die ver naar den achterkant van 't lijf geplaatst' zijn, duwen den vogel vooruit, evenals de schroef het stoomschip door het water jaagt. Zijn dik en dicht gesloten pluimenkleed maakt den zwemvogel licht en doet hem als een kork op 't water vloten 't bevrijdt hem daarenboven tegen de koude, dewijl eene vetachtige stof erover gestreken ligt. Hebt ge nooit belet, dat de eenden dikwijls met den bek in hun achterkwartier zitten, te peuteren en' hem daarna over de veeren wrijven ; daar ievers onder den steert steekt eene vetklier, die eene soort van olie voortbrengt en, 't is uit dit natuurlijk oliepotje, dat de eenden de noodige stof putten, om van hun bovengewaad een ondoor-dringbaren regenmantel te maken. Zwemvogels zijn

flauwe muzikanten: wat roepen en schreeuwen, 't is al wat ze kunnen.'t Is in en nabij het water, dat ze hunne leefte vinden; de onafmeetbare zee vooral is voor de vogels, die erbij en omtrent leven, eene milde voeder, eene onuitputbare bron. Voor de zeevogels is de strijd voor 't bestaan min scherp en daaruit volgt dat hunne vermenigvuldiging onbepert is; ook leven ze meestendeels gezellig samen; op eenzame kusten en onbewoonde eilanden vindt men er bij miljoenen en iedere vogel vindt iederen dag zijn aas en vult zijne altijd hongerige maag.

Het orde der zwemvogels is veelvoudig onderverdeeld. Platbekkige zwemvogels. Die naam geeft den vorm van den bek te kennen . De bek en de tong zijn, vooral op de boorden, met eene slappe zenuwrijke huid overtrokken, die ze uiterst gevoelig maakt ze vinden veel gauwer het steentje in hun krentebrood dan wij. Als de eend, bijvoorbeeld, in drabbig poelwater of in verholene hoeken en donkere gaten langs den oever brebbelt voelt ze 't kleinste korreltje, 't nietigste waterdierje en weet wat haren breeden bek raakt, te onderscheiden en te sorteeren. Ingezien hunne korte pooten en hunne zwaarlijvigheid, zal men niet verwachten van bij de platbekkige eenden, ganzen, zwanen, felle loopers te vinden. Ze waggelen en lodderen, en geraken toch waar ze komen willen. Maar laat ze hun schuitje in 't water steken en zie, hoe licht en prettig het vooruitstevent over den gladden spiegel, die wemelt van opgezopen hemelsblauw en speierenden zonnegloed. De vogel, als deerde 't hem die glanzende roerloosheid te storen, ploegt met zijne breede borst eene ondiepe voor in 't wikkellachtige nat, 't welk eene stonde te lachen en te beven ligt, maar algauw den gebaanden weg weêr uitvaagt. Vele platbekkigen zijn flinke vliegers; wanneer, tijdens den trek, hunne eindelooze reken, als reusachtige slangen, snel door de lucht voorbij wentelen, ziet men genoeg, dat ze even goed met hunne vlerken door de ruimte, als met hunne pooten door het water roeien en, dat ze in vlugheid en volhoudendheid voor geene andere, langer en breeder gevlerkte vogels moeten onderdoen.

In 't algemeen brengen de platbekkigen weinig nut of schade bij, doordien hun voedsel, hoofdzakelijk, uit waterplanten en kleine waterdieren bestaat; enkele nochtans zijn op zaad en ,graan verlekkerd. Temme en wilde eenden, ganzen en zwanen zijn de voornaamste platbekkigen.

Was het nu 25 of 35 jaar geleden ?

Deze keer heb ik de Zonnedaau van oktober 1978 nog eens doorgenomen en een paar interessante passages van verslagen die toen erin stonden nog eens in de kijker gezet.

Er werd in oktober '77 gestart met de Natuureducatieve Werkgroep :

“Sinds de aarzelende start in Oktober 77 waren meer dan 10 maanden verstreken , van dag in dag uit hard werken vooraleer de Wielewaaltentoonstelling voor het eerst kon worden geëxposeerd en wel tijdens de natuurweek in het Dommelhof.

De problemen die moesten opgelost bij het realiseren van deze tentoonstelling werden verwerkt in een behoefteformulering. Zo moest een uitwisselbaar standaardstelsel worden geconstrueerd dat een vlotte montage moest toelaten. Elk paneel , elke paal kreeg een eigen hoes als verpakking en er werd een aanhangwagen van een demonteerbaar raam voorzien .

Het verwezenlijken van het hele opzet was slechts mogelijk dankzij de grote steun en vrijheid van handelen die het bestuur ons verleenden. Daarom aan eenieder die dit alles mogelijk maakten onze dank. Speciaal voor die werkers die vaak tot diep in de nacht door zwoegden aan de panelen, voor de ong. 3500 vrijetijdsuren , de gastvrijheid met het bier , de koffie.... “

Ik ben er zeker van dat diegenen die er toen aan meegeholpen hebben, het zich nog goed herinneren. Ik weet het zelfs nog goed. Ik was amper 10 jaar en vond het prachtig!

Wist je :

- dat de vogeltrekwaarnemingen en –tellingen ook bestonden uit vier avondtellingen van minimum 5 uren op zaterdag en er ook twee 30-uren-tellingen waren ?

- dat tijdens deze 30-urentellingen de familie Hermans de deelnemers van “proviand” voorzag?

- dat de aflossingen in “muizige” stilte diende te gebeuren; niet uit vrees dat de slapers wakker werden

maar om de waarnemers niet te storen daar deze dan praktisch uitsluitend op het gehoor waren aangewezen.

Toch mooi geformuleerd toen , hé ?

Zomerstudiekampen OLLEMONT 1978 (inleiding)

“Voor de meesten der 93 deelnemers waren de Alpen een totaal nieuw studieterrein en 'n geheel nieuwe natuurervaring.

Alle reisindrukken en kampervaringen neerpennen is onbegonnen werk. We zouden een pocketboek kunnen uitgeven indien we de bijna onbeschrijflijke tochtervaringen wilden weergeven...

Ons pocketboek zou verder doorspekt zijn met die gezonde en luimige Vlaamse humor en die satirisch gekruide steekjes boven en onder water , welke die gemoedelijke en familiale sfeer eigen aan al onze Noordlimburgse kampen, steeds typeren. Hoogtepunten van al onze belevenissen vormden beslist de laatste hoofdstukken waarin de gezellige en denderende eindigende feestavonden aan 't slot van elk kamp werden weergegeven. “

Ik krijg het water al in mijn mond. Trouwens , weet iemand wie dit allemaal zo prozaïsch geformuleerd heeft ? Dit vind je nergens meer vandaag!

In de verslagen gaat het meermaals over onze geestelijke vader : DON GERARDO

Weet nog iemand wie dit is ? (tis nie dien van de Hayenhoek !)

Wordt “vervogeld”.

Zonnedaau nr. 4 oktober 1978 bestond uit 72 gevulde pagina's en met boeiende verslagen en determinatielijsten. Nergens reclame of foto's.

Dit alles verzorgd door de Rita Poorters ! Getypt zonder “vout” !

Nogmaals respect daarvoor !

Marc GEUENS

colofon

NATUURPUNT NOORD-LIMBURG

DOELSTELLINGEN:

- Stimuleren tot natuurbeleving en natuurstudie door vorming en natuur- en milieu-educatie (natuuruitstappen, voordrachten, dia-voorstellingen, cursussen, natuurreizen, onderzoek en inventarisatie van dier- en plantensoorten).
- Aandacht voor landschapszorg en milieubeleid.
- Actieve inzet voor natuurbehoud door het beheren, aankopen en uitbouwen van natuurreservaten in Noord-Limburg:
 - de Vloeiweiden in de Watering in Lommel-Kolonie,
 - de Lommelse heidegebieden: de Riebos, de Blekerheide, de Heuvelse heide en de Kattenbosserheide,
 - dendrologisch Wielewaalpark "Den Tip" in Lommel-Kerkhoven,
 - het Plat in Overpelt
 - de Dommelvallei in Hechtel-Eksel, Peer en Overpelt
 - de Veewei in Hechtel-Eksel.

LIDMAATSCHAP NATUURPUNT: 24 euro per gezin per kalenderjaar.

Je kan je lidgeld betalen hetzij via domiciliëring, hetzij via jaarlijkse overschrijving.

Domiciliëring: Elk jaar wordt je lidgeld automatisch afgehouden van je rekening. Indien je dit wenst en nog niet gebeurd is, dan kan je op twee manieren een domiciliëring aanvragen: via de website of via de telefoon of e-mail.

Via de website

Je bent al geregistreerd op de Natuurpuntwebsite
Log in en vul het online formulier in. Print het formulier uit en zet er met balpen een handtekening onder. Stuur het vervolgens naar Natuurpunt – ledenadministratie, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen. De inning van je lidgeld volgt dan automatisch. Een overschrijving is dus niet meer nodig!

Je bent nog niet geregistreerd op de website

Je kan op de website een pdf-formulier downloaden of je kan van de gelegenheid gebruik maken om je te registreren op 'Mijn Natuurpunt' en het online formulier in te vullen. Print het formulier uit en zet er met balpen een handtekening onder. Stuur het vervolgens naar Natuurpunt – ledenadministratie, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen.

De inning van je lidgeld volgt dan automatisch. Een overschrijving is dus niet meer nodig

Via de telefoon of e-mail

Bel naar 015-29 72 20 of mail naar info@natuurpunt.be. Zeg dat je lid wil worden via domiciliëring en geef je naam en adres door. Je ontvangt dan een foldertje met een domiciliëringformulier.

Overschrijving

Ben je tegen domiciliëring, dan kan je jaarlijks een overschrijving doen.

Schrijf 24 euro over op rekening 230-0044233-21 van Natuurpunt, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen, met vermelding "lidgeld Natuurpunt Noord-Limburg". (IBAN: BE17 2300 0442 3321, BIC: GEBABEBB). U ontvangt per jaar vier keer het nationaal tijdschrift "NATUUR.BLAD" en daarenboven vier keer ons afdelingsblad "ZONNEDA UW".

ABONNEMENTEN tijdschriften:

Als lid van Natuurpunt Noord-Limburg ontvangt u per jaar vier keer het nationaal tijdschrift "NATUUR.BLAD" en daarenboven vier keer ons afdelingsblad "ZONNEDA UW".

Ieder lid van NATUURPUNT kan zich **facultatief** abonneren op:

- "NATUUR.FOCUS", het natuurhistorisch tijdschrift dat vier keer per jaar verschijnt voor 8,5 euro,
- "NATUUR.ORIOLUS", het vogeltijdschrift voor Vlaanderen dat ook vier keer per jaar verschijnt voor 8,5 euro.

Wie zich abonneert op NATUUR.FOCUS en ook op NATUUR.ORIOLUS betaalt 14,5 euro (in plaats van 2 x 8,5 euro).

ZONNEDA UW:

Dit is het driemaandelijks contactblad uitgegeven door NATUURPUNT Afdeling Noord-Limburg (Lommel en Overpelt). Leden van andere afdelingen, die tevens ons ledenblad "ZONNEDA UW" wensen te ontvangen, betalen 7,5 euro, over te schrijven op rek. nr.: 456-1122981-39 (IBAN: BE13 4561 1229 8139) t.n.v. Natuurpunt Noord-Limburg.

Redactie:

Luc Winters, Paul Verheyen, Ann Geypen, Yvonne Kuypers, Heidi Dries, Hanne Maes

Lay-out: Paul Verheyen

Drukker: copycenter Biemans, Lommel

Met dank: Aan iedereen die deze uitgave van ZONNEDA UW tot stand heeft helpen komen. Natuurpunt Noord-Limburg dankt tevens allen die met hun financiële bijdrage in ruil voor publiciteit de uitgave van ons ledenblad ZONNEDA UW ondersteunen.

Oplage 610 ex.

Uit Eeuwigdurende natuurkalender voor de Nederlanden.

Oktober

In oktober komen de sneeuw- en ijsgorzen uit het noorden langs onze kust en stromen. Els, populier en sering ontgroenen. Es, framboos en mispeldoorn verliezen hun blad.

November

November heeft op de loer gelegen, en komt te voorschijn met veel regen.

December

December geeft gemiddeld 10 dagen vorst. Donder in decembermaand belooft veel wind in 't jaar aanstaand.

België - Belgique
 P.B.
 3900 OVERPELT
 12/2678

P808288

Natuurpunt, Vereniging voor natuur en landschap in Vlaanderen

Ledenadministratie: Leon Plessers - Pater Vanduffelstraat 5 bus 2 - 3900 Overpelt - 04728883814
 V.U. Paul Verheyen - Kleinmolenstraat 8 - 3910 Neerpelt - 011640222

